deVolkskrant

ARCHITECTUUR

Veel aandacht voor klimaat, duurzaamheid en gezondheid bij nominaties Beste gebouw 2021

Twaalf gebouwen, waarvan zes in Amsterdam, dingen mee naar de titel.

Kirsten Hannema 7 juni 2021, 16:13

Huis op 't Raboes, Eemnes Architect: De Kort Van Schaik Opdrachtgever: Schipper Bosch Projecten Beeld Iwan Baan

Het huis, het kantoor, de publieke ruimte waar we elkaar ontmoeten; tijdens het afgelopen thuisblijfjaar zagen we gebouwen en plekken die we voor lief namen plots in een nieuw daglicht. In hoeverre is die kritische blik bepalend bij de verkiezing van het Beste Gebouw van het Jaar, de prijs die de Branchevereniging voor Nederlandse Architectenbureaus jaarlijks uitlooft aan het gebouw 'met de meeste

meerwaarde voor mens en maatschappij’?

De jury onder voorzitterschap van oud-politicus Alexander Pechtold nomineerde uit 108 inzendingen twaalf projecten. In de categorie Particuliere woonbeleving zijn dat het Huis op ’t Raboes in Eemnes, Villa fifty-fifty in Eindhoven en Top-Up in Amsterdam Noord. Stimulerende omgevingen zijn woongebouw Startmotor in Rotterdam, het kantoor van bouwbedrijf Berghege in Oss en IKC Overhoeks in Amsterdam. De categorie Identiteit en icoonwaarde wordt vertegenwoordigd door station Assen en Studio Thonik en het Van der Valkhotel – beiden in Amsterdam. Het Rotterdamse Theater Zuidplein en de Amsterdamse woongebouwen Westbeat en East House vallen onder de noemer Leefbaarheid en sociale cohesie.

Theater Zuidplein, Rotterdam Architect: De Zwarte Hond Opdrachtgever: Hart van Zuid (Ballast Nedam/Heijmans) Beeld Scagliola Brakkee

Op het eerste gezicht zeggen deze gebouwen weinig over de impact van de coronacrisis op de architectuur; ze zijn immers gebouwd voor de pandemie. Daarbij konden door lockdowns en coronamaatregelen gebouwen als het Zuidpleintheater en de publieke onderbouw van Westbeat niet volledig in gebruik worden genomen. Maar het belang

van en verlangen naar dit soort culturele ontmoetingsplekken wordt des te meer gevoeld. Dat geldt ook voor de behoefte aan (stads)natuur en goede betaalbare woonruimte met voldoende buitenruimte. Door corona zijn onderwerpen als klimaat, duurzaamheid en gezondheid onder een vergrootglas komen te liggen, en zo kun je ook deze selectie van projecten lezen.

Huis op 't Raboes en Villa fifty-fifty zijn vrijstaande huizen waarin wonen in harmonie met de natuur centraal staat. Villa fifty-fifty is half huis, half tuin; de klassiek-modernistische glazen villa is opgeknipt in blokjes die in dambordpatroon zijn uitgelegd op het kavel, dat verder is ingericht met beplanting. Huis op 't Raboes is de kroon op de twintigjarige herontwikkeling van jachthaven en natuurgebied 't Raboes tot 'landgoed van de 21e eeuw': een modern buitenhuis met een serene sfeer en enorme schuiframen die het uitzicht op het Eemmeer omlijsten.

Villa Fifty-Fifty, Eindhoven Architect: Studioninedots Opdrachtgever: particulier Beeld Frans Parthesius

De imposante houten kapconstructie die in Assen over het spoor is gebouwd, symboliseert de verbinding van het stadscentrum met de

oostelijke wijken en natuurgebied Drentsche Aa, via een nieuwe fiets- en voetgangerstunnel. Het door architect Tom Frantzen ontwikkelde project Top Up, met casco-appartementen die bewoners zelf afbouwen, is ook voor het merendeel uit (duurzaam geproduceerd) hout opgetrokken. Deze projecten tonen de ambitie om de overstap van milieubelastend beton en staal naar houtbouw te maken.

Station AssenArchitect: Powerhouse Company i.s.m. De Zwarte Hond Opdrachtgever: Gemeenste Assen i.s.m. NS, ProRail Beeld Sebastian van Damme

Top-Up, Amsterdam Architect: FRANTZEN et al Opdrachtgever: Lemniskade Projecten (Tom Frantzen & Claus Oussoren) Beeld Isabel Nabuurs

Aangezien tweederde van de bouwopgaven tegenwoordig transformaties betreft, is het opmerkelijk dat er slechts één renovatieproject is genomineerd: het voormalig klooster in Oss dat door bouwbedrijf Berghege is verbouwd tot zijn eigen kantoor.

Kantoor Bouwbedrijf Berghege Architect: De Twee Snoeken Opdrachtgever: Bouwbedrijf Berghege Beeld Joep Jacobs

Verdichting van steden, waarbij het buitengebied gespaard blijft, is een andere grote ontwerpopgave. Beperkte kavels langs (spoor)wegen nopen tot inventieve oplossingen. Architect Wiel Arets zag een driehoekig stuk grond aan de Amsterdamse Zuidas en wist de familie Van der Valk te overtuigen om er een ‘hotel with a view’ te bouwen. Hij bracht 240 hotelkamers, 143 parkeerplaatsen, atelierruimten en horeca bijeen in een strak glazen gebouw dat breekt met het conservatieve Van der Valkimago.

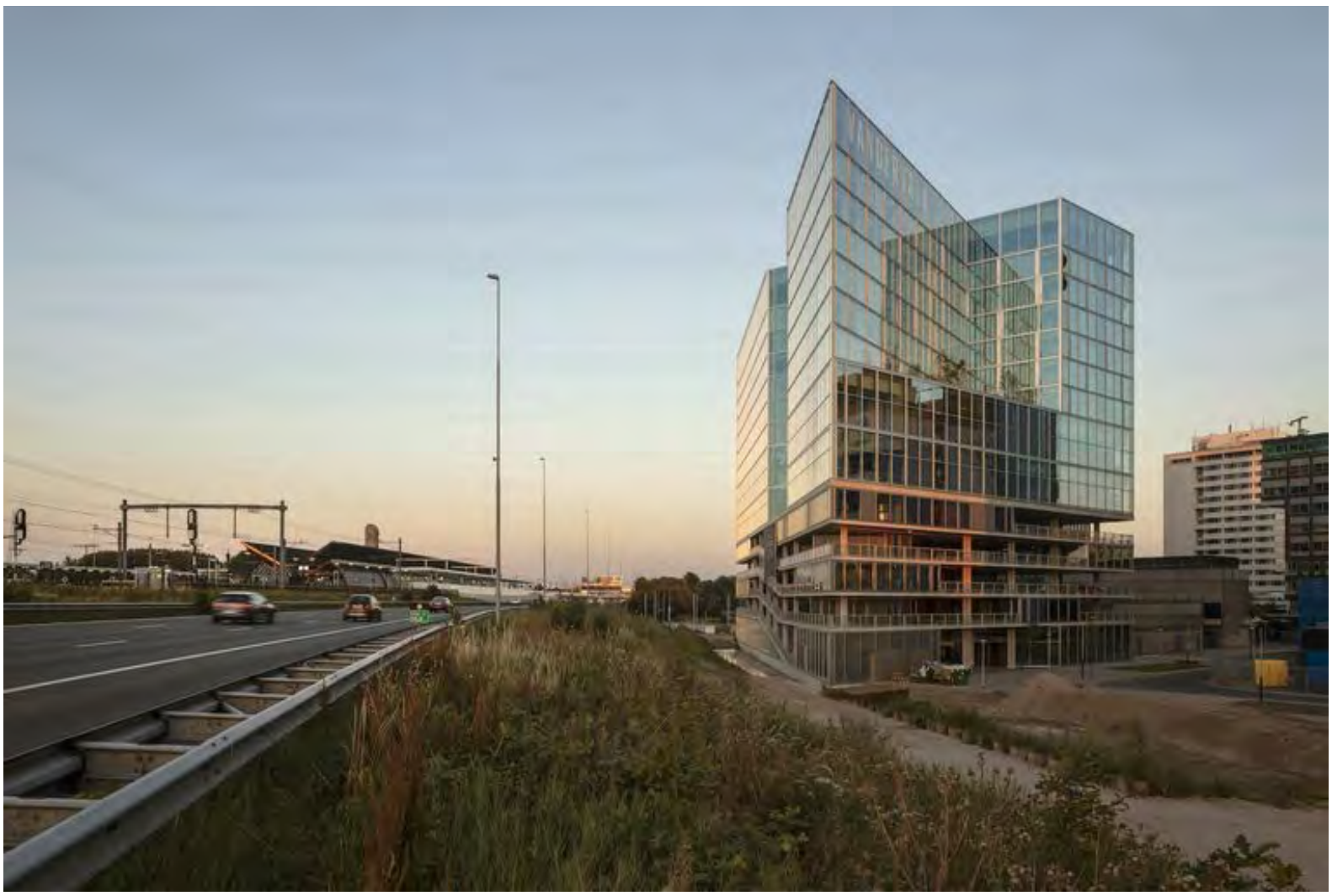

Van der Valk Hotel Zuidas, Amsterdam Architect: Wiel Arets Architects Opdrachtgever: Van der Valk Hotel Zuid As B.V. Beeld Jan Bitter

Het multifunctionele pand dat Thomas Widdershoven van het grafisch ontwerpbureau Thonik samen met MMX architecten bouwde, is in elkaar gepuzzeld op een postzegel grond aan de Wibautstraat. Het is een uitgesproken grafisch, zwart-wit gestreept kantoor met woonruimte, een *event space* en een sushibar op de begane grond.

Studio Thonik, Amsterdam Architect: MMX architecten Opdrachtgever: Studio Thonik Beeld Ossip van Duivenbode

Zes van de twaalf projecten staan in Amsterdam, waar de woningnood het hoogst is. De genomineerde wooncomplexen bieden meer dan (voor de Randstad) betaalbare appartementen. Easthouse omvat duizend studio's voor studenten en pas afgestudeerden, met op de begane grond gemeenschappelijke voorzieningen als een muziekkamer en een publieke binnentuin. Startmotor is een vergelijkbaar woonconcept in Rotterdam, dat zich onderscheidt door het sportveld op het dak en de toevoeging van privébuitenruimten bij de woningen.

East House, Amsterdam Architect: OZ Opdrachtgever: Greystar Beeld Marcel van der Burg

Startmotor, Rotterdam Architect: Marge architecten Opdrachtgever: BPA Ridderkerk Beeld Scagliola Brakkee

De basisschool IKC Overhoeks, in de gelijknamige nieuwbouwwijk in Amsterdam-Noord, vervult met zijn school- annex buurtplein een

verbindende functie in de buurt. De onderbouw van appartementengebouw Westbeat is een overdekt, getrapt plein met een spectaculaire betonnen boogconstructie, die de ‘huiskamer van West’ wil worden. Theater Zuidplein vervult eenzelfde rol voor Rotterdam Zuid en moet tegelijk de stadsvernieuwing in deze achterstandswijk een impuls geven.

IKC Overhoeks, Amsterdam Architect: Rudy Uytenhaak + partners architecten Opdrachtgever: Innoord - Promeijer Beeld Pieter Kers

Westbeat, Amsterdam Architect: Studioninedots Opdrachtgever: Lingotto Ontwikkeling

BV Beeld Frans Parthesius

Dat laatste is in Groningen wonderwel gelukt met de realisatie van cultuurcomplex Forum Groningen, dat vorig jaar tot winnaar werd verkozen. Wat het Beste Gebouw van 2021 is, wordt op 16 september bekendgemaakt.

PUBLIEKSPRIJS

Naast de prijs van de vakjury kent de Beste Gebouw-verkiezing een publieksprijs. Vorig jaar ging deze naar DomusDela in Eindhoven, een voormalig klooster dat tot een centrum voor viering en ontmoeting is verbouwd. Vanaf vandaag kan iedereen stemmen op de twaalf de genomineerde projecten via gebouwvanhetjaar.nl

DE TWAALF GENOMINEERDE PROJECTEN

Particuliere woonbeleving:

Huis op 't Raboes, Eemnes
Architect: De Kort Van Schaik
Opdrachtgever: Schipper Bosch Projecten

Villa fifty-fifty, Eindhoven
Architect: Studioninedots
Opdrachtgever: particulier

Top-Up, Amsterdam
Architect: Frantzen et al
Opdrachtgever: Lemniskade (Tom Frantzen&Claus Ossoren)

Stimulerende omgevingen:

Startmotor, Rotterdam
Architect: Marge architecten
Opdrachtgever: BPA Ridderkerk

Kantoor Bouwbedrijf Berghege, Oss
Architect: De Twee Snoeken
Opdrachtgever: Bouwbedrijf Berghege

IKC Overhoeks, Amsterdam
Architect: Rudy Uytenhaak + partners
Opdrachtgever: Innoord - Promeijer

Identiteit en icoonwaarde:

Station Assen, Assen
Architect: Powerhouse Company i.s.m. De Zwarte Hond
Opdrachtgever: Gemeente Assen i.s.m. NS, Prorail

Studio Thonik, Amsterdam
Architect: MMX architecten
Opdrachtgever: Studio Thonik

Van der Valk Hotel Zuidas, Amsterdam
Architect: Wiel Arets architects
Opdrachtgever: Van der Valk Hotel Zuid As B.V.

Leefbaarheid en sociale cohesie:

Theater Zuidplein, Rotterdam
Architect: De Zwarte Hond
Opdrachtgever: Hart van Zuid (Ballast Nedam/Heijmans)

Westbeat, Amsterdam
Architect: Studioninedots
Opdrachtgever: Lingotto Ontwikkeling B.B.

East House, Amsterdam
Architect: OZ
Opdrachtgever: Greystar

Nog niet uitgelezen?

Of u nu behoefte heeft aan informatie of ontspanning, op bladopproef.nl vindt u een ruime keuze aan proefabonnementen op kranten en tijdschriften. De ideale kennismaking met een blad, want de bezorging stopt vanzelf.

Lees verder

MEER OVER KUNST, CULTUUR EN ENTERTAINMENT KUNST EN ENTERTAINMENT ECONOMIE, BUSINESS EN FINANCIËN ECONOMISCHE SECTOR AMSTERDAM ASSEN ROTTERDAM EINDHOVEN KIRSTEN HANNEMA

Nieuws & Achtergrond

MEER NIEUWS & ACHTERGROND

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

Contact met de redactie

Contact met de klantenservice

Privacystatement

Abonnementsvoorwaarden

Gebruiksvoorwaarden

Cookiebeleid

Cookie-instellingen

Colofon

Service

Klantenservice

Mijn account

Vakantieservice

Adverteren

Losse verkoop

Meer de Volkskrant

Abonneren

Nieuwsbrieven

Digitale krant

Webwinkel

Inclusief

RSS-feeds

Facebook

Twitter

Android apps

iOS apps

Navigeer

Columnisten

Recensies

De Volkskeuken

Archief

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright. Linken kan altijd, eventueel met de intro van het stuk erboven.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright @volkskrant.nl.
© 2021 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden

Elke avond onze nieuwsbrief ontvangen?

INSCHRIJVEN